

Úterý, 8. říjen 2013

P7_TA(2013)0395

Politické plánování a dlouhodobé trendy: rozpočtové dopady na posilování kapacit

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. října 2013 o politickém plánování a dlouhodobých trendech: rozpočtové dopady na posilování kapacit (2012/2290(INI))

(2016/C 181/02)

Evropský parlament,

- s ohledem na souhrnný rozpočet Evropské unie na rozpočtový rok 2013⁽¹⁾, a zejména na přípravnou akci „Interinstitucionální systém pro zjišťování dlouhodobých trendů“ v rozpočtu na rok 2013,
 - s ohledem na finanční nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 o souhrnném rozpočtu Unie, a zejména na čl. 54 odst. 2 písm. a) a b) a čl. 54 písm. e) tohoto nařízení, a na prováděcí pravidla k němu,
 - s ohledem na zprávu v rámci Evropského systému pro strategickou a politickou analýzu (ESPAS) s názvem „Globální trendy do roku 2030 – Občané v propojeném a polycentrickém světě“, kterou vypracoval Ústav Evropské unie pro bezpečnostní studia (EUISS)⁽²⁾,
 - s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Rozpočtového výboru a a stanoviska Výboru pro regionální rozvoj a Výboru pro ústavní záležitosti (A7-0265/2013),
- A. vzhledem k tomu, že žijeme v období rychlého přechodu – jak je zřejmé při pohledu na dynamiku moci, demografické změny, změny klimatu, urbanizace a technologie –, což ve stále větší míře vyžaduje od tvůrců politiky, aby vkládali větší úsilí do zkoumání a sledování zásadních globálních trendů;
- B. vzhledem k tomu, že v rámci rozpočtu EU na rok 2010 měla Komise zahájit z podnětu Parlamentu dvouletý pilotní projekt s cílem prozkoumat možnost vytvořit „interinstitucionální systém pro zjišťování dlouhodobých trendů, pokud jde o zásadní politické otázky, které před EU stojí“;
- C. vzhledem k tomu, že v rozpočtu EU na rok 2012 bylo povoleno, aby tento projekt přešel do další fáze v podobě tříleté přípravné akce v období 2012–2014, s cílem vytvořit nejpozději do konce roku 2014 plně funkční Evropský systém pro strategickou a politickou analýzu (ESPAS), do něhož budou zapojeny všechny příslušné instituce EU, a to navázáním „užší spolupráce mezi výzkumnými odděleními různých institucí a orgánů EU, které se zabývají analýzou střednědobých a dlouhodobých politických trendů“⁽³⁾;
- D. vzhledem k tomu, že vytvoření trvalého interinstitucionálního systému na administrativní úrovni pro zjišťování a mapování zásadních trendů, které budou pravděpodobně formovat budoucí kontext politiky, by pomohlo institucím EU a podpořilo je při přípravě na výzvy a reakci na ně a při vymezování koherentních strategických možností na léta dopředu;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 66, 8.3.2013.

⁽²⁾ 27. dubna 2012; http://www.iss.europa.eu/uploads/media/ESPAS_report_01.pdf.

⁽³⁾ http://europa.eu/espas/pdf/espas-preparatory-action-amendment_en.pdf.

Úterý, 8. říjen 2013

- E. vzhledem k tomu, že takovýto dobře zavedený a uznávaný systém by mohl skýtat podklady pro úvahy v rámci přípravy rozpočtu EU a pro stanovování politických priorit na další rok či více let a přímější napojení finančních zdrojů na politické cíle;
- F. vzhledem k tomu, že nelze dosáhnout posílení postavení žen, aniž by byla uznána a účinně uplatňována jejich práva; vzhledem k tomu, že systém ESPAS by mohl poskytnout také účinnou analýzu výzev, jež vyvstávají při podpoře rovnosti žen a mužů, od posílení zastoupení žen v politice až po boj proti všem druhům diskriminace žen;
- G. vzhledem k tomu, že první zpráva vypracovaná v rámci systému ESPAS, „Globální trendy do roku 2030 – Občané v propojeném a polycentrickém světě“, která byla zadána ústavu EUISS, hovoří o několika globálních trendech, které budou nejspíše určující pro dění ve světě v nadcházejících desetiletích;
- H. vzhledem k tomu, že mezi tyto trendy patří zejména: stále větší posilování postavení a možností jednotlivce, k němuž částečně přispívá prudký technologický vývoj; větší důraz na udržitelný rozvoj v situaci, kdy je stále výraznější nedostatek zdrojů a přetrvávající chudoba, přičemž svou roli hrají i dopady změny klimatu; a postupný vznik mezinárodního systému, který charakterizuje přesun moci z rukou států a čím dál větší mezery ve správě a řízení v důsledku toho, že tradiční mechanismy vztahů mezi státy nedokáží odpovídajícím způsobem reagovat na to, po čem volá veřejnost;
1. je přesvědčen, že koherentní a účinná tvorba politik EU bude ve stále větší míře záviset na včasném postižení těchto dlouhodobých globálních trendů, které ovlivňují výzvy a volby, před nimiž Unie stojí ve stále složitějším a vzájemně provázanějším světě;
 2. poukazuje na to, jak je důležité, aby instituce EU účinně spolupracovaly při sledování a analýze těchto dlouhodobých trendů a také aby spolupracovaly a byly ve vzájemném kontaktu s dalšími aktéry, kteří se zabývají podobnými otázkami ve třetích zemích, včetně širší vědecké veřejnosti v Evropské unii i mimo ni; v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v procesu vytváření efektivní kapacity pro provádění nezávislé, vysoce kvalitní interinstitucionální analýzy a poskytování poradenství v otázce klíčových trendů, s nimiž musí počítat tvůrci politiky v systému EU;
 3. poukazuje na to, že v souladu se zásadou subsidiarity nesou za vytváření dlouhodobých sociálně-ekonomických strategií a provádění politik v EU odpovědnost různé veřejné organizace, jako jsou evropské instituce, ministerstva, útvary regionálních nebo místních orgánů a konkrétní agentury; zdůrazňuje skutečnost, že vedle veřejných orgánů členských států a evropských orgánů hrají roli v rozvoji dlouhodobých strategií rovněž hospodářští a sociální partneři, nevládní organizace a další subjekty; zdůrazňuje proto, že by měl být uplatňován přístup víceúrovňové správy;
 4. zdůrazňuje, že z důvodu své víceleté, dlouhodobé a horizontální povahy je politika soudržnosti nevyhnutelně politikou se silným prvkem plánování, a že vzhledem k jejímu významnému podílu na rozpočtu EU je třeba, aby v každém výhledovém plánování rozpočtu zaujímala přední místo;
 5. je přesvědčen, že formulování politiky, pokud jde o politiku soudržnosti a další oblasti, závisí stále více na včasném rozpoznání dlouhodobých globálních trendů; v této souvislosti bere na vědomí různé výhledové zprávy, jako je Projekt Evropa 2030 (zpráva reflexní skupiny o budoucnosti EU do roku 2030 pro Evropskou radu) a zpráva nazvaná „Globální trendy do roku 2030 – Občané v propojeném a polycentrickém světě“, kterou vypracoval Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti (EUISS) v rámci projektu Evropského systému pro strategickou a politickou analýzu (ESPAS); doporučuje užší koordinaci při předkládání těchto zpráv;
 6. vyzývá k začlenění hlediska rovnosti žen a mužů do posuzování dlouhodobých globálních trendů a budoucích zpráv jakožto prostředku boje proti porušování lidských práv, diskriminaci a chudobě;

Úterý, 8. říjen 2013

7. konkrétně vítá dosavadní výsledky pilotního projektu (v období 2010–2011) a přípravné akce (v období 2012–2014) na administrativní úrovni, jejichž cílem bylo vytvořit Evropský systém pro strategickou a politickou analýzu (ESPAS), jenž má pomoci zjišťovat dlouhodobé trendy, pokud jde o zásadní politické otázky, které stojí před Unií, a rozhodně doporučuje, aby tento proces pokračoval i po skončení probíhající přípravné akce; domnívá se, že tento systém by měl zahrnovat zaměstnance ze všech příslušných orgánů a institucí EU včetně Výboru regionů; je přesvědčen, že mechanismus pro podávání zpráv musí být předmětem diskuse za účasti všech relevantních zájmových skupin, podniků a nevládních organizací;

8. naléhavě vyzývá čtyři orgány a instituce, které jsou nyní zapojeny do systému ESPAS – Komisi, Parlament, Radu a Evropskou službu pro vnější činnost –, aby vypracovaly a podepsaly interinstitucionální dohodu, která by v ideálním případě byla uzavřena na jaře roku 2014 a v níž by se každý z partnerů zavázal dohodu trvale dodržovat a účastnit se jejího plnění;

9. zdůrazňuje, že je nutno, aby všechny zúčastněné orgány a instituce vyčlenily pro systém ESPAS ve svých rozpočtech potřebné personální a finanční zdroje, a to v plném souladu s finančním nařízením, a zejména s čl. 54 písm. e) tohoto nařízení, a v rámci ročního rozpočtového procesu, aby bylo zajištěno, že tuto schopnost bude možné v budoucích letech rozvíjet rozpočtově neutrálním způsobem; zdůrazňuje, že je třeba, aby instituce EU investovaly do zaměstnanců s odbornou specializací, kteří by v plném rozsahu přispívali k analýze a sledování globálních trendů, rozpoznávali možné varianty a předkládali politická doporučení týkající se konkrétních potřeb každé instituce EU;

10. trvá na tom, aby systém ESPAS řídila a na jeho činnost dohlížela vhodně složená interinstitucionální rada, která by stanovila mandát a priority systému ESPAS a jmenovala veškeré ředitele či jiné úředníky, a v níž by byl Parlament, pokud se tak rozhodne, zastoupen svými poslanci – rozumí se přitom, že konkrétní činnost systému ESPAS by měla být v rámci mandátu vykonávána nezávisle;

11. vítá záměr využít systém ESPAS a jeho globální síť k vybudování globálního on-line úložiště článků a materiálů z mnoha různých zdrojů pojednávajících o střednědobých a dlouhodobých trendech, které by bylo pro tvůrce politik a občany z celého světa volně přístupné;

12. vítá skutečnost, že užší administrativní spolupráce mezi institucemi EU prostřednictvím systému ESPAS povede k tomu, že v rámci přípravné akce bude předložena prognostická zpráva analyzující dlouhodobé trendy a jejich důsledky pro výzvy a volby, před nimiž bude Unie stát v období 2014–2019, kterou dostanou k dispozici noví předsedové orgánů v roce 2014; domnívá se, že tento postup je úspěšný a měl by se následně opakovat přinejmenším každých pět let;

13. je přesvědčen, že součástí stálého systému – jehož cílem by bylo zpracovávat pro instituce EU pravidelnou analýzu střednědobých a dlouhodobých trendů, aby byl podnícen strategičtější přístup k rozhodování – by měl být úkol předkládat institucím v předstihu před rozpravou o stavu Unie každoroční „zprávu o strategických trendech“ a zveřejňovat roční pracovní program Komise, s cílem postihnout a posoudit měnící se podobu dlouhodobých trendů a také poskytnout konkrétní podklady rozpočtovému orgánu v rámci přípravy na jednání o víceletém finančním rámci (VFR) na období po roce 2020 a rovněž pro jakýkoli přezkum VFR na období 2014–2020 v polovině období;

14. pověřuje svého předsedu, aby předal tuto zprávu Radě, Komisi a Evropské službě pro vnější činnost.